

ผลของการใช้โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในวัยรุ่น
ตามทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเด็ก)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล
Copyright by Mahidol University

ผลของการใช้โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมกาสูบหรี่ในวัยรุ่น ตามทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม

THE EFFECTS OF USING AN ADOLESCENT SMOKING BEHAVIOR PREVENTION PROGRAM BASED ON THE THEORY OF PLANNED BEHAVIOR

จุไรรัตน์ อันทระบุตร 5036174 RAPN/M

พช.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รุจา ภูไพบูลย์, D.N.S.(Family Health Nursing), ทศนา ทวีคุณ, Ph.D.(Nursing)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมกาสูบหรี่ในวัยรุ่น ตามทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเฉพาะเจาะจงจากโรงเรียน 2 แห่ง แบ่งเป็นโรงเรียนกลุ่มควบคุม ทำการสู่มห้องเรียนมา 2 ห้อง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน และโรงเรียนกลุ่มทดลอง ทำการสู่มห้องเรียนมา 2 ห้อง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน โดยกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ และกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมกาสูบหรี่ในวัยรุ่น ซึ่งดำเนินการวิจัยในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2552 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square) สถิติที (T-test) และสถิติแมนวิทนียู (Mann-Whitney U Test)

ผลการวิจัยพบว่า หลังได้รับโปรแกรมกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้บรรทัดฐานสังคมที่ถูกต้องต่อพฤติกรรมกาสูบหรี่ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกาสูบหรี่ และความตั้งใจที่จะไม่สูบหรี่สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ยกเว้น คะแนนทัศนคติเชิงลบต่อพฤติกรรมกาสูบหรี่พบว่า หลังได้รับโปรแกรมกลุ่มทดลองมีคะแนนทัศนคติเชิงลบต่อพฤติกรรมกาสูบหรี่สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) และกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกาสูบหรี่น้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) หลังได้รับโปรแกรมกลุ่มทดลองมีคะแนนทัศนคติเชิงลบต่อพฤติกรรมกาสูบหรี่ การรับรู้บรรทัดฐานสังคมที่ถูกต้องต่อพฤติกรรมกาสูบหรี่ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกาสูบหรี่ และความตั้งใจที่จะไม่สูบหรี่สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และหลังได้รับโปรแกรมกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกาสูบหรี่น้อยกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ผลการวิจัยนี้เสนอแนะว่า โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมกาสูบหรี่ในวัยรุ่น ตามทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม สามารถลดและป้องกันพฤติกรรมกาสูบหรี่ในวัยรุ่นได้ สำหรับการศึกษในอนาคตควรมีการพัฒนาโปรแกรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันของวัยรุ่น เพื่อให้โปรแกรมมีประสิทธิภาพมากที่สุด

คำสำคัญ: ทัศนคติ / บรรทัดฐานสังคม / ความตั้งใจ / พฤติกรรมกาสูบหรี่ / ทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม

THE EFFECTS OF USING AN ADOLESCENT SMOKING BEHAVIOR PREVENTION PROGRAM BASED ON THE THEORY OF PLANNED BEHAVIOR

JURAIRAT ANTHARABUTR 5036174 RAPN/M

M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: RUTJA PHUPHAIBUL, D.N.S. (Family Health Nursing), TUSANA THAWEEKOON, Ph.D. (Nursing)

ABSTRACT

This quasi-experimental research aimed to investigate the effects of using an adolescent smoking behavior prevention program based on the theory of planned behavior. The sample consisted of 158 students in grade 7, from two different schools. The schools were divided into an experimental group, consisting of 78 randomly selected students from two classes; and a control group, consisting of 80 randomly selected students from two classes. The control group received normal teaching in the classroom, whereas the experimental group received an adolescent smoking behavior prevention program. The data collection was conducted from January to February 2009. The instrument used for data collection was a questionnaire. Chi-square test, T-test and Mann-Whitney U test were used for the data analysis.

The results reveal that after the program the experimental group had a higher score on the perception of correct subjective norms to smoking behavior, perceived smoking behavioral controls, and non-smoking intention than the control group with statistical significance ($p < .05$). Only negative attitudes toward smoking behavior was not different with statistical significance ($p > .05$), and the experimental group was not showed less smoking behavior than the control group with statistical significance ($p > .05$). After the program, the experimental group had a higher score on negative attitudes toward smoking behavior, perception of correct subjective norms to smoking behavior, perceived smoking behavioral controls, and non-smoking intention than before the program with statistical significance ($p < .05$). It was also found that after the program the experimental group showed less smoking behavior than before the program with statistical significance ($p < .05$).

The research findings suggest that the adolescent smoking behavior prevention program based on the theory of planned behavior is able to reduce and prevent smoking behavior among adolescents. Further study on this topic should be developed in relation to contemporary situations in order to maximize the effectiveness of the program.

KEY WORDS: ATTITUDE / SUBJECTIVE NORMS / INTENTION /
SMOKING BEHAVIOR / THEORY OF PLANNED BEHAVIOR

188 pages